

Bruxelles, 28. studenoga 2025.
(OR. en)

15977/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0229(NLE)**

RECH 523
COMPET 1238
IND 548

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Br. preth. dok.: 15911/25
Br. dok. Kom.: 11675/25

Predmet: *Pripreme za sastanak Vijeća za konkurentnost (unutarnje tržište, industrija, istraživanje i svemir) 8. i 9. prosinca 2025.*
Uredba Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1173 u pogledu EuroHPC-a
– opći pristup

I. UVOD

1. Komisija je 15. srpnja 2025. Vijeću dostavila navedeni prijedlog uredbe Vijeća¹.

---

¹ 11675/25.

2. Cilj je ove Uredbe proširiti područje primjene Uredbe Vijeća (EU) 2021/1173, kojom je pokrenuta inicijativa za tvornice UI-ja, kako bi se proširio cilj Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC) u pogledu razvoja i rada gigatvornica UI-ja u Europi i uključivanja kvantnih tehnologija. Ova se izmjena temelji na konceptu tvornica UI-ja i podiže ga na sljedeću razinu: gigatvornice UI-ja integrirat će golemu računalnu snagu (npr. više od 100 000 naprednih čipova za umjetnu inteligenciju u usporedbi s 25 000 u superračunalima najveće tvornice UI-ja), zajedno s energetski učinkovitim podatkovnim centrima i automatizacijom koja se temelji na umjetnoj inteligenciji. S obzirom na golemu ulaganja potrebna za izgradnju gigatvornica UI-ja i upravljanje njima (okvirno procijenjena na 3–5 milijardi EUR po gigatvornici UI-ja), za njihovu uspostavu potreban je pristup koji je usmjereniji na industriju i tržište, a mogao bi biti u obliku javno-privatnog partnerstva između zainteresiranih sudionika iz industrije i EU-a i država članica, kao i drugih država sudionica EuroHPC-a. Kad je riječ o kvantnim tehnologijama, to se odnosi na prijenos aktivnosti koje su trenutačno obuhvaćene klasterom 4 programa Obzor Europa na EuroHPC zbog snažne međusobne povezanosti kvantnog računalstva i računalstva visokih performansi te kako bi se omogućio usklađeniji pristup kvantnim aktivnostima na razini EU-a i na nacionalnoj razini.

II. RAD U DRUGIM INSTITUCIJAMA

3. Vijeće se 4. rujna 2025. savjetovalo s Europskim parlamentom i Europskim gospodarskim i socijalnim odborom. Europski gospodarski i socijalni odbor dao je mišljenje 18. rujna 2025.²

U Europskom parlamentu prijedlog je upućen Odboru za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE), u kojem je izvjestiteljem imenovan g. Borys BUDKA (EPP, PL). Odbor je izglasao svoje izvješće na sastanku 20. studenoga 2025. Očekuje se da će Europski parlament o svojem izvješću glasovati na plenarnoj sjednici 15. prosinca 2025.

---

² 13752/25.

III. TRENUTAČNO STANJE

4. Radna skupina za istraživanje započela je s razmatranjem prijedloga 24. srpnja 2025. tijekom danskog predsjedanja. Radna skupina ukupno se sastala šest puta kako bi raspravljala o prijedlogu: 24. lipnja, 1. rujna, 25. rujna, 27. listopada te 20. i 27. studenoga.
5. Predsjedništvo je Radnoj skupini za istraživanje podnijelo nekoliko kompromisnih tekstova, koje je Radna skupina detaljno razmotrila. Na posljednjem sastanku 27. studenoga 2025. Radna skupina uvelike je podržala kompromisni tekst koji je predstavilo predsjedništvo, pri čemu su neke delegacije zatražile tehničke prilagodbe. Nakon tog sastanka predsjedništvo se savjetovalo s delegacijama o revidiranom tekstu predsjedništva na temelju posljednje rasprave u okviru Radne skupine. Nijedna delegacija nije uložila prigovor na taj tekst predsjedništva.
6. Rasprave u okviru Radne skupine za istraživanje rezultirale su sljedećim glavnim promjenama u usporedbi s prijedlogom Komisije:
  - pravila o javnoj nabavi prilagođena su kako bi bila u skladu s Financijskom uredbom EU-a. Novi pristup temelji se na praksi koja se trenutačno primjenjuje na infrastrukturu EuroHPC-a i tvornica UI-ja. Tim se pristupom predviđa sporazum o zajedničkoj nabavi između Zajedničkog poduzeća i države članice za zajedničku nabavu računalnog vremena s jednim ili više javnih naručitelja iz država članica (i, ako je primjenjivo, država sudionica) iz odabrane gigatvornice UI-ja. Taj je sporazum o zajedničkoj nabavi temelj za pokretanje poziva na iskaz interesa (uvodna izjava 11.a i članak 12.b stavak 3.);
  - uvedene su snažnije zaštitne mjere kako bi se sredstva u iznosu od 160 milijuna EUR prenesena iz sredstava klastera 4 programa Obzor Europa namijenjenih kvantnom istraživanju i inovacijama izdvojila za neizravna istraživačka i inovacijska djelovanja u području kvantnih tehnologija do razine tehnološke spremnosti 5 (TRL 5) u posljednjem programu rada Zajedničkog poduzeća EuroHPC (uvodna izjava 10.a te članak 5. stavak 1.a i članak 34.), koja će se financirati po istim stopama kao u programu Obzor Europa;

- dodatno su pojašnjeni uvjeti za upotrebu preostalih dodijeljenih sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ili drugih regionalnih i strukturnih fondova za ulaganje u gigatvornice UI-ja ili druge aktivnosti Zajedničkog poduzeća EuroHPC, uz potporu EU-a ili bez nje. Navedene su detaljne informacije, među ostalim, o postupku za ispunjavanje roka Mehanizma za oporavak i otpornost u kolovozu 2026. i o upotrebi sredstava iz programa koji se sufinanciraju iz strukturnih i regionalnih fondova (uvodne izjave 12., 12.a, 12.aa, 12.b, 12.c i 12.d te članak 12.b stavci 6., 6.a, 6.b, 6.c i 6.d);
- u slučajevima kada je doprinos Unije u obliku unaprijed dogovorene zajamčene kupnje vremena pristupa gigatvornici UI-ja, utvrđeno je da bi to vrijeme pristupa trebalo odgovarati vrijednosti do 17 % CAPEX-a ukupne računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja. Tom se formulacijom uzimaju u obzir operativni troškovi nastali zbog pristupa i izbjegava dodatno opterećenje konzorcija (članak 12.b stavak 4.);
- omogućena je decentraliziranija arhitektura gigatvornica UI-ja uvođenjem pojmova gigatvornica UI-ja „u jednoj zemlji s više lokacija” i „u više zemalja s više lokacija”, uz upozorenje da jedna lokacija mora biti veličine gigatvornice UI-ja (članak 2. stavci 3.i i 3.j i članak 12.b stavci 1.a i 4.);
- dodatno su pojašnjeni uvjeti za odobravanje vremena pristupa različitim korisnicima (uglavnom *start-up* poduzećima i MSP-ovima) i trajanje navedenog vremena pristupa (članak 12.b stavci 6.c i 9.);
- uvedene su snažnije zaštitne mjere u pogledu sudjelovanja subjekata iz država nesudionica u konzorcijima za gigatvornice UI-ja kao sredstvo za suzbijanje prijetnji strateškoj imovini, interesima, autonomiji ili sigurnosti i obrani Unije (članak 12.b stavak 2.);
- prilagođena su pravila o funkcioniranju Upravnog odbora kako bi se osiguralo da se glasačka prava država sudionica u stupu gigatvornica UI-ja prilagode novim zadaćama koje su mu dodijeljene ovom izmjenom (članak 6. Priloga).

IV. ZAKLJUČAK

7. Kompromisni prijedlog predsjedništva predstavlja općenito uravnotežen paket kojim bi se Vijeću trebao omogućiti opći pristup. Delegacije su podržale tekst predsjedništva.
  8. Odbor stalnih predstavnika stoga se poziva da potvrdi kompromisni tekst predsjedništva priložen ovoj napomeni s ciljem njegova podnošenja Vijeću za postizanje općeg pristupa na sastanku Vijeća za konkurentnost (istraživanje) 9. prosinca 2025.
-

2025/0229 (NLE)

UREDBA VIJEĆA EU ..../....

od ...

o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1173 o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1488

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 187. i članak 188. prvi stavak,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta³,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁴,

budući da:

- (1) Cilj je Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji („Akt o umjetnoj inteligenciji”) poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta utvrđivanjem jedinstvenog pravnog okvira za, prije svega, razvoj, stavljanje na tržište i upotrebu umjetne inteligencije u skladu s vrijednostima i zakonodavstvom Unije.

---

³ SL C , , str. .

⁴ SL C [...], [...], str. [...].

- (2) Od 2021., kad je donesena Uredba Vijeća (EU) 2021/1173, dogodio se golem tehnički napredak u području umjetne inteligencije (UI), koje je postalo iznimno strateški i tržišno važno na globalnoj razini. Europska unija prednjači u potpori odgovornim inovacijama u području umjetne inteligencije tako što usmjerava inovacije, uspostavlja zaštitne mehanizme i razvija globalno upravljanje.
- (3) Veliki UI modeli opće namjene sada su bitni pokretači gospodarske konkurentnosti, znanstvenog istraživanja i inovacija. Postaju ključni za povećanje produktivnosti u različitim sektorima te transformiraju čitave lance vrijednosti, zbog čega diktiraju buduće prisvajanje gospodarske vrijednosti (engl. *value capture*). Unija i države članice provode inicijative za razvoj zajedničkih UI modela, uključujući temeljne modele. Očekuje se da će se sljedeća generacija pionirskih UI modela odlikovati znatno većim sposobnostima u smjeru sljedeće generacije umjetne inteligencije koja može obavljati vrlo složene i raznolike zadatke. Regije koje su sposobne razvijati i uvoditi te UI modele u velikim razmjerima postat će svjetske predvodnice u inovacijama i privući vrhunske talente u znanosti i industriji. S druge strane, u vodećim sektorima znanosti i industrije potrebni su znatni računalni resursi za velika znanstvena otkrića i industrijske inovacije koji se temelje na umjetnoj inteligenciji. Iskoristit će se sinergija između tih aktivnosti i aktivnosti koje se poduzimaju u okviru Unijinih programa, kao što su Svemirski program EU-a i europski podatkovni prostori, uz odgovarajuće mjere za zaštitu strateških interesa Unije i njezinih država članica.
- (4) Najnaprednije tvornice UI-ja u Europi bit će opremljene superračunalima s najsuvremenijim procesorima za umjetnu inteligenciju, koji mogu razvijati uglavnom UI modele srednjeg opsega. Stoga su potrebna velika ulaganja kako bi se europski računalni kapaciteti znatno podigli na sljedeću razinu.

- (5) Komisija je 9. travnja 2025. donijela Akcijski plan za kontinent umjetne inteligencije⁵ kako bi Unija postala globalni predvodnik u tom području. Jedan je od glavnih temelja te strategije jačanje infrastrukture za treniranje naprednih UI modela na razini Europe, čime će se koncept tvornica umjetne inteligencije iz 2024. podići na sljedeću razinu.
- (6) Očekuje se da će za razvoj sljedeće generacije pionirskih UI modela biti potrebni veliki objekti s najmanje tri do četiri puta više najnaprednijih procesora za umjetnu inteligenciju nego što je dostupno u najvećim tvornicama umjetne inteligencije i da će se pritom morati voditi računa o kapacitetu snage, energetske učinkovitosti i učinkovitoj potrošnji vode te kružnosti. Postojećim mehanizmima iz Uredbe Vijeća (EU) 2021/1173 trenutačno se ne mogu poduprijeti uspostava i rad gigatvornica UI-ja. Kako bi se Zajedničkom poduzeću za europsko računalstvo visokih performansi („Zajedničko poduzeće”) osigurala potrebna pravna osnova za ispunjavanje obveza u pogledu uspostave i rada gigatvornica UI-ja u Europi, potrebna je ciljana izmjena te uredbe.
- (7) Jačanje znanstvenih i tehnoloških temelja Unije sve je važnije za njezinu dugoročnu konkurentnost i stratešku autonomiju, uz istodobno očuvanje otvorenoga gospodarstva u Uniji. Naime, umjetna inteligencija ima potencijal za ubrzavanje znanstvenih otkrića i jačanje istraživačkih kapaciteta u svim područjima. Stoga je za održavanje i unapređenje vodećeg položaja Europe u području istraživanja i inovacija ključno da, osim istraživača, privatni i javni korisnici umjetne inteligencije, osobito MSP-ovi te *start-up* i *scale-up* poduzeća, unutar Unije imaju koristi od vrhunskih superračunalnih infrastrukture.

---

⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/news/commission-sets-course-europes-ai-leadership-ambitious-ai-continent-action-plan>

- (8) U Kompasu konkurentnosti Europske komisije („Kompas”), donesenom 29. siječnja 2025., strateške tehnologije, uključujući kvantne tehnologije i računalstvo visokih performansi, utvrđene su kao ključni stupovi tehnološke suverenosti, gospodarske otpornosti i globalnog vodstva Europe. U Kompasu se ističe potreba za koordiniranim ulaganjima i razvojem ekosustava u području istraživanja, infrastrukture, industrije i vještina kako bi se ojačala konkurentnost Unije u tim područjima.
- (9) Kao dopuna Kompasu, u Komunikaciji Komisije od 2. srpnja 2025. naslovljenoj „Strategija za kvantnu Europu: kvantna Europa u svijetu koji se mijenja” utvrđuje se sveobuhvatan okvir za ubrzavanje istraživanja, inovacija i industrijalizacije u području kvantnih tehnologija te uvođenje kvantnih tehnologija i infrastruktura. Cilj joj je izgraditi održiv i konkurentan kvantni ekosustav koji obuhvaća računalstvo, komunikaciju, opažanja i mjeriteljstvo, sa snažnim fokusom na razvoju vještina i međunarodnoj suradnji. Također joj je cilj utrti put izgradnji europskih kvantnih računala otpornih na greške u Uniji, kojima bi se osigurala njezina strateška autonomija.
- (10) Budući da je riječ o inicijativi koja znatno utječe na politike, trebalo bi, podložno raspoloživosti proračunskih sredstava, povećati iznose koji su prvotno dodijeljeni iz programa Obzor Europa i Digitalna Europa te Instrumenta za povezivanje Europe kako bi Unija mogla postići svoj cilj.
- (10.a) Budući da su osnovne istraživačke aktivnosti na nižim razinama tehnološke spremnosti (TRL) i dalje ključne za postizanje napretka u području visokokvalitetnih kvantnih tehnologija, Zajedničko poduzeće trebalo bi održavati istraživačke i inovacijske aktivnosti na početku lanca do razine tehnološke spremnosti 5 (TRL 5), koje financira Unija po stopi od 100 % ukupnih prihvatljivih troškova.
- (11) S obzirom na brz tehnološki razvoj u području kvantne tehnologije i umjetne inteligencije te politiku Unije u području umjetne inteligencije, u narednim bi se godinama mogla pojaviti potreba za dodatnim financijskim sredstvima Unije. Uzimajući u obzir taj specifični kontekst politike, trebala bi postojati mogućnost da se Zajedničkom poduzeću povjere dodatna financijska sredstva Unije koja premašuju iznose utvrđene u članku 5. stavku 1. iz postojećih programa. Taj dodatni doprinos, ako je usmjeren na gigatvornice UI-ja, trebao bi biti barem jednak doprinosu jednog ili više članova Zajedničkog poduzeća koji nisu Unija.

- (11.a) Odabir gigatvornica UI-ja trebao bi se temeljiti na zajedničkoj nabavi Zajedničkog poduzeća i jednog ili više javnih naručitelja iz država sudionica. Zajedničko poduzeće i države sudionice trebali bi sklopiti sporazum o zajedničkoj nabavi koji sadržava sve ključne elemente naknadnog poziva na iskaz interesa i obvezu država članica da financijski podupru svoj udio u gigatvornici UI-ja odabranoj za financiranje na državnom području te države članice nakon ishoda postupka odabira koji je provelo Zajedničko poduzeće. Obveza država članica trebala bi se dostaviti Zajedničkom poduzeću prije objave poziva na iskaz interesa.
- (12) Država članica koja namjerava poduprijeti uspostavu i upotrebu gigatvornice UI-ja može dodijeliti dio financijskog doprinosa koji prima na temelju Mehanizma za oporavak i otpornost u skladu s Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ kako bi u cijelosti ili djelomično pokrila svoj dobrovoljni financijski doprinos takvoj gigatvornici UI-ja. Tim doprinosom upravlja i isplaćuje ga Zajedničko poduzeće na temelju administrativnog sporazuma između države članice i Zajedničkog poduzeća. Ako Upravni odbor Zajedničkog poduzeća kasnije odabere tu gigatvornicu UI-ja za financiranje, to će se financiranje dopuniti financijskim sredstvima Unije kako je utvrđeno u ovoj Uredbi. Ako gigatvornica UI-ja koju podupire država članica nije odabrana, iznos bi pod upravljanjem Zajedničkog poduzeća trebalo dodijeliti toj gigatvornici UI-ja ili drugom ulaganju u području umjetne inteligencije i/ili kvantnih tehnologija bez doprinosa Unije i kako je država članica utvrdila u svojem planu za oporavak i otpornost.

---

⁶ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. [o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost](#) (SL L 057, 18.2.2021., str. 17.).

- (12.a) Kako bi se ubrzao razvoj svih strateških infrastruktura, kao što su računala visokih performansi, tvornice umjetne inteligencije ili kvantna računala u cijeloj Uniji, države članice mogu odlučiti iskoristiti preostala dodijeljena sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost za financiranje svojih nacionalnih doprinosa tvornicama umjetne inteligencije, računalstvu visokih performansi ili kvantnim računalima odnosno drugih ulaganja koja je država članica utvrdila u planu za oporavak i otpornost i koja su povezana s ciljevima Zajedničkog poduzeća. U tu bi svrhu državama članicama trebalo dopustiti da pružaju financijske doprinose Zajedničkom poduzeću, koje bi trebalo upravljati takvim sredstvima i isplaćivati ih na temelju administrativnog sporazuma s državom članicom.
- (12.aa) Potpisivanjem administrativnog sporazuma o Mehanizmu za oporavak i otpornost te potpunim i neopozivim prijenosom dodijeljenih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost Zajedničkom poduzeću najkasnije do 31. kolovoza 2026. smatrat će se da je država članica ispunila strogi rok utvrđen u Uredbi (EU) 2021/241. Tim bi se mehanizmom državama članicama pružio fleksibilan i siguran način za izdvajanje i usmjeravanje znatnih nacionalnih resursa, osobito iz Mehanizma za oporavak i otpornost, za potporu strateškim prioritetima koji se odnose na računalstvo visokih performansi, umjetnu inteligenciju, kvantne tehnologije i aktivnosti digitalizacije.

- (12.b) Umjetna inteligencija, računalstvo visokih performansi te kvantnoračunalne uslužne i podatkovne infrastrukture ključni su za unapređenje znanstvenih istraživanja i inovativnih industrijskih primjena u cijeloj Uniji. Osim zajedničkih ulaganja u infrastrukture i ekosustave u okviru Zajedničkog poduzeća, države članice mogu se koristiti sredstvima iz programa sufinanciranih iz strukturnih i regionalnih fondova, Mehanizma za oporavak i otpornost ili nacionalnih programa za ulaganje u nabavu i rad novih, naprednih, najsuvremenijih oblika umjetne inteligencije, računalstva visokih performansi i kvantnoračunalnih uslužnih i podatkovnih infrastruktura uspostavljenih na njihovu državnom području. Širokim umrežavanjem i udruživanjem tih naprednih nacionalnih javnih infrastruktura umjetne inteligencije i računalnih usluga i podatkovnih infrastruktura na razini EU-a stvorit će se integrirana, udružena, sigurna i hiperpovezana vrhunska umjetna inteligencija, računalstvo visokih performansi te kvantnoračunalna uslužna i podatkovna infrastruktura i ekosustavi u Uniji koji promiču znanstvenu izvrsnost, potiču inovativni razvoj aplikacija i privlače talente, čime će se ostvariti koristi koje uvelike nadilaze korisnike iz država članica. Iako ne doprinosi njihovu financiranju, Zajedničko poduzeće može olakšati međusobno povezivanje i udruživanje tih naprednih nacionalnih javnih infrastruktura s infrastrukturama na razini Unije, pod uvjetom da zainteresirane države članice to zatraže i propisno obrazlože. Zajedničko poduzeće takvim bi nacionalnim javnim infrastrukturama dodijelilo „pečat EuroHPC-a za umjetnu inteligenciju i računalnu infrastrukturu” i osiguralo njihovo umrežavanje i udruživanje s mrežom tvornica umjetne inteligencije i kvantnih računala.
- (12.c) Kako bi odgovorile na potražnju korisnika za računalnim resursima umjetne inteligencije, dotične države članice mogu Zajedničkom poduzeću osigurati dogovoreno vrijeme pristupa tim nacionalnim javnim infrastrukturama za umjetnu inteligenciju, računalstvo visokih performansi ili kvantnu infrastrukturu kojima je dodijeljen pečat EuroHPC-a za umjetnu inteligenciju i računalnu infrastrukturu.
- (12.d) Kako bi odgovorile na sve veću potražnju korisnika za računalnim infrastrukturnim objektima za umjetnu inteligenciju, države članice mogu Zajedničkom poduzeću osigurati vrijeme pristupa jednoj ili više svojih tvornica UI-ja ili gigatvornica UI-ja EuroHPC-a koje je dostupno, odnosno koje još nije dodijeljeno. U tom slučaju države članice trebale bi Zajedničkom poduzeću na dobrovoljnoj osnovi osigurati razuman udio vremena pristupa svojim tvornicama UI-ja ili gigatvornicama UI-ja EuroHPC-a kako bi Zajedničko poduzeće odgovorilo na korisničku potražnju. To se vrijeme pristupa prvenstveno upotrebljava za odobravanje pristupa *start-up* poduzećima i MSP-ovima za njihove istraživačke ili inovacijske aktivnosti. Takvo osiguravanje vremena pristupa ne bi se trebalo obračunavati kao financijski ili nenovčani doprinos države članice Zajedničkom poduzeću.

- (13) Isto tako, trebalo bi omogućiti dodatne doprinose Unije gigatvornicama UI-ja iz programa koji nisu navedeni u članku 5. stavku 1., i to potpisivanjem posebnih *ad hoc* sporazuma o doprinosu, ovisno o razmjernom doprinosu jednog ili više članova Zajedničkog poduzeća koji nisu Unija.

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) br. 2021/1173 mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

- (a) dodaje se sljedeća točka 3.c:

„3.c „gigatvornica umjetne inteligencije” ili „gigatvornica UI-ja” znači najsvremeniji veliki objekt s dostatnim kapacitetom za upravljanje cijelim životnim ciklusom – od razvoja do opsežnog zaključivanja – vrlo velikih UI modela i aplikacija, koji pruža infrastrukturu za superračunalne usluge, koja se sastoji od računalnog kapaciteta optimiziranog za umjetnu inteligenciju, prateće infrastrukture podatkovnih centara (uključujući pohranu i umrežavanje visokog kapaciteta) i namjenskih sigurnih okružja za pristup korisnika u oblaku, te specijalizirane sigurne usluge podrške usmjerene na umjetnu inteligenciju za svoje napredne operacije, a podupire ga okolišno održiva infrastruktura, osobito za sustav opskrbe energijom i vodom;”

(b) dodaje se sljedeća točka 3.d:

„3.d „konzorcij za gigatvornicu umjetne inteligencije” ili „konzorcij za gigatvornicu UI-ja” znači udruženje prihvatljivih pravnih subjekata koji su se udružili u konzorcij i obvezani su konzorcijskim sporazumom u svrhu uspostave gigatvornice UI-ja i upravljanja njezinim radom te radi određivanja uloga i odgovornosti tih subjekata tijekom životnog vijeka gigatvornice UI-ja, ili novi pravni subjekt osnovan za potrebe uspostave gigatvornice UI-ja i upravljanja njezinim radom. Konzorcij za gigatvornicu UI-ja osniva se u Uniji na razdoblje od najmanje pet godina. Jedan ili više privatnih partnera tog konzorcija mogu biti privatni članovi Zajedničkog poduzeća;”

(c) dodaje se sljedeća točka 3.e:

„3.e „koordinator za gigatvornicu UI-ja” znači pravni subjekt koji je propisno osnovan u Uniji i valjano posluje u skladu sa zakonima države članice poslovnog nastana, zakonski je ovlašten zastupati konzorcij za gigatvornicu UI-ja te ima pravnu sposobnost i ovlast za sklapanje i izvršavanje sporazuma o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja. Koordinator za gigatvornicu UI-ja ima sjedište u Uniji i pod izravnom je ili neizravnom kontrolom pravnih subjekata ili fizičkih osoba s poslovnim nastanom odnosno boravištem u Uniji putem vlasničkog udjela ili drugim sredstvima, kako je utvrđeno u poglavlju IV. Uredbe (EU) 2024/1624 i relevantnim načelima prava tržišnog natjecanja Unije. Koordinator može biti i postojeći subjekt domaćin koji predstavlja jednu državu sudionicu koja je država članica ili konzorcij domaćin država sudionica;”

(d) dodaje se sljedeća točka 3.f:

„3.f „sporazum o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja” znači sporazum između Zajedničkog poduzeća i koordinatora za gigatvornicu UI-ja o smještaju i upravljanju radom gigatvornice UI-ja;”

(e) dodaje se sljedeća točka 3.g:

„3.g „subjekt domaćin gigatvornice UI-ja” znači pravni subjekt kojeg je konzorcij za gigatvornicu UI-ja odabrao da bude domaćin i upravlja radom gigatvornice UI-ja i njezinim uslugama, a ima poslovni nastan u državi sudionici koja je država članica;”

(f) dodaje se sljedeća točka 3.h:

„3.h „sporazum o suradnji u pogledu gigatvornice umjetne inteligencije” sporazum je između Zajedničkog poduzeća i treće zemlje kojim se utvrđuje prihvatljivost sudjelovanja u konzorciju za gigatvornice UI-ja i korisnički pristup gigatvornicama UI-ja za pravne subjekte pod izravnom ili neizravnom kontrolom pravnih subjekata ili fizičkih osoba s poslovnim nastanom odnosno boravištem u toj trećoj zemlji putem vlasničkog udjela ili drugim sredstvima;”

(fa) dodaje se sljedeća točka 3.i:

„3.i „gigatvornica UI-ja u jednoj zemlji s više lokacija” gigatvornica je umjetne inteligencije smještena na više fizičkih lokacija koje se nalaze na državnom području jedne države članice;”

(fb) dodaje se sljedeća točka 3.j:

„3.j „gigatvornica UI-ja u više zemalja s više lokacija” gigatvornica je umjetne inteligencije smještena na više fizičkih lokacija koje se nalaze na državnim područjima različitih država članica;”

(g) dodaje se sljedeća točka 19.a:

„19.a „nacionalni centar za kvantne kompetencije” znači pravni subjekt ili konzorcij pravnih subjekata s poslovnim nastanom u državi sudionici koji korisnicima iz industrije, uključujući MSP-ove, akademskoj zajednici i istraživačkim organizacijama te javnim upravama na zahtjev omogućuje pristup kvantnim tehnologijama, alatima, aplikacijama i uslugama te nacionalnim ili europskim infrastrukturama za kvantne tehnologije i pruža stručno znanje, vještine, osposobljavanje, umrežavanje i informiranje;”

2. članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Misija je Zajedničkog poduzeća unutar Unije razvijati, uvoditi, širiti i očuvati ekosustav vrhunske udružene, sigurne, interoperabilne i hiperpovezane superračunalne i kvantnoračunalne uslužne i podatkovne infrastrukture. Njome se podupiru razvoj i prihvaćanje inovativnih i konkurentnih superračunalnih sustava prilagođenih potražnji i potrebama korisnika te kvantnih tehnologija i sustava i razvoj širokog raspona aplikacija optimiziranih za te sustave. To bi se u najvećoj mogućoj mjeri trebalo temeljiti na europskom lancu opskrbe kako bi se ograničio rizik od poremećaja i ovisnosti te ojačala strateška autonomija i tehnološka suverenost Unije, uz istodobno osiguravanje upotrebe najboljih komponenti, tehnologija i znanja. Nadalje, ona velikom broju javnih i privatnih korisnika omogućuje korištenje dotične superračunalne infrastrukture i podupire usporednu tranziciju i razvoj ključnih vještina za europsku radnu snagu u znanosti i industriji.”

(b) stavku 2. dodaje se sljedeća točka (fa):

„(fa) podupiranje najsuvremenijih temeljnih i primijenjenih istraživanja i inovacija u području kvantnih tehnologija, njihova prijelaza iz laboratorija u proizvodnju te njihova uvođenja, prihvaćanja i integracije u vrhunske kvantne infrastrukture radi izgradnje dinamičnog, inovativnog, održivog i otpornog kvantnog ekosustava u cijelom EU-u i osiguravanja vodećeg položaja u znanosti i industriji, konkurentnosti, strateške autonomije i tehnološke suverenosti Unije u području kvantnog računalstva, komunikacije i opažanja;”

(c) u stavku 2. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) razvoj tvornica UI-ja i upravljanje njima te podupiranje uspostave gigatvornica UI-ja i njihovih usluga te pristupa njima radi izgradnje dinamičnog, inovativnog, održivog i otpornog ekosustava umjetne inteligencije u cijelom EU-u te osiguravanja vodećeg položaja u znanosti i industriji.”

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Zajedničko poduzeće doprinosi zaštiti interesa Unije pri nabavi superračunala i podupiranju razvoja i prihvaćanja tehnologija, sustava i aplikacija računalstva visokih performansi, umjetne inteligencije i kvantnog računalstva. Omogućuje pristup zajedničkog projektiranja pri nabavi vrhunskih superračunala i pritom štiti sigurnost lanca opskrbe nabavljenih tehnologija i sustava. Doprinosi strateškoj autonomiji Unije, uz istodobno očuvanje otvorenoga gospodarstva u Uniji, podupire razvoj tehnologija i aplikacija kojima se jačaju lanci opskrbe europskog računalstva visokih performansi, umjetne inteligencije i kvantnih tehnologija te promiče njihovu integraciju u sustave kojima se odgovara na brojne potrebe znanosti, društva, okoliša i industrije te na sigurnosne potrebe.”

3. članak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) stavku 1. dodaje se sljedeća točka (i):

„(i) stupom gigatvornica UI-ja, koji obuhvaća aktivnosti gigatvornica UI-ja, koje u svojem radu mogu biti povezane s mrežom tvornica umjetne inteligencije EuroHPC-a kako bi se osigurala neometana integracija, korisnička podrška i razmjena znanja u cijelom europskom ekosustavu umjetne inteligencije. Taj stup uključuje sljedeće aktivnosti:

- i. osiguravanje vrhunske računalne infrastrukture za umjetnu inteligenciju za europske istraživače, poduzetnike, industrije, uključujući MSP-ove, *start-up* poduzeća, *scale-up* poduzeća i javni sektor;
- ii. omogućivanje razvoja novih rješenja umjetne inteligencije u svim javnim i privatnim sektorima, uključujući razvoj temeljnih modela i
- iii. osiguravanje konkurentnosti i suverenosti Unije kao kontinenta umjetne inteligencije;”

(b) stavku 1. dodaje se sljedeća točka (j):

„(j) stupom kvantnih tehnologija, koji se odnosi na cijeli kvantni ekosustav i područja primjene kvantnog računalstva i simulacije, kvantne komunikacije te kvantnog opažanja i mjeriteljstva, pri čemu se jamči sigurnost i otpornost lanca opskrbe za kvantne tehnologije i njegovih razvojnih tehnologija. Aktivnosti se, među ostalim, odnose na:

- i. znanstvena i tehnološka istraživanja i inovacije: unapređenje izvrsnosti istraživanja u području kvantne znanosti i tehnologije;

- ii. prijelaz iz laboratorija u proizvodnju i razvoj ekosustava: podupiranje razvoja i uvođenja najsuvremenijih kvantnih infrastruktura; poticanje industrijalizacije kvantnih tehnologija podupiranjem prihvaćanja kvantnih aplikacija u ključnim javnim i industrijskim sektorima, osiguravanje prijenosa napretka postignutog u svim područjima kvantne tehnologije u stvarne primjene, uključujući razvoj vodećih tržišta; promicanje europskih i međunarodnih normi te podupiranje razvoja i umrežavanja nacionalnih centara za kvantne kompetencije u cijeloj Europi;
- ii.a ubrzanje razvoja i operacionalizacije kvantnoračunalnih sustava otpornih na greške koji se oslanjaju na javne mjere za potporu konkurentnom europskom kvantnom ekosustavu i lancu opskrbe utemeljenima na tehnologijama proizvedenima i dizajniranima u Europi;
- iii. vještine i talente: razvoj konkurentne i uključive radne snage u području kvantnog istraživanja i inženjerstva u okviru koordiniranih inicijativa za obrazovanje, osposobljavanje i mobilnost u svim ključnim disciplinama i tehničkim područjima povezanim s kvantnim tehnologijama;
- iv. međunarodnu suradnju: razvoj međunarodne suradnje u području kvantnih tehnologija radi rješavanja globalnih znanstvenih i društvenih izazova, u skladu s ciljevima vanjske politike i međunarodnim obvezama Unije.”

4. članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

- „1. Financijski doprinos Unije Zajedničkom poduzeću, uključujući odobrena sredstva EGP-a, iznosi do 4 122 300 000 EUR, uključujući 92 000 000 EUR za administrativne troškove, pod uvjetom da je taj iznos barem jednak doprinosu država sudionica, okvirno raspoređeno kako slijedi:

- (a) do 1 660 000 000 EUR iz programa Obzor Europa, uključujući 160 000 000 EUR za provedbu kvantnih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki (j) i u skladu s člankom 34. stavicima 1. i 2.
- (b) do 2 142 300 000 EUR iz programa Digitalna Europa;
- (c) do 320 000 000 EUR iz Instrumenta za povezivanje Europe.

Doprinos Unije iz prvog podstavka može se dopuniti dodatnim sredstvima iz programa Obzor Europa i Digitalna Europa te Instrumenta za povezivanje Europe, pod uvjetom da su dodatni iznosi barem jednaki doprinosu jednog ili više članova Zajedničkog poduzeća osim Unije. Ta se dodatna sredstva ne uzimaju u obzir pri izračunu maksimalnog financijskog doprinosa Unije.”

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Dodatna sredstva iz bilo kojeg programa Unije osim onih i kojima se dopunjuju ona iz stavka 1. ovog članka mogu se dodijeliti Zajedničkom poduzeću za potporu njegovih stupova aktivnosti iz članka 4., osim onih iz članka 4. stavka 1. podstavka (a). Ta se dodatna sredstva ne uzimaju u obzir pri izračunu maksimalnog financijskog doprinosa Unije.”

(c) nova točka (a) dodaje se stavku 4.:

„(a) Za doprinose povjerene Zajedničkom poduzeću u skladu sa stavcima 3. i 4. ovog članka primjenjuju se zahtjevi iz članka 158. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Ako su ti dodatni doprinosi Unije povezani sa stupom iz članka 4. stavka 1. točke (i), jedan ili više članova koji nisu Unija daju dodatne doprinose razmjerne iznosu doprinosa Unije.”

(d) stavak 6. briše se;

(e) stavak 7. briše se;

(f) stavak 8. briše se;

5. dodaje se članak 12.b:

„Članak 12.b

Gigatvornica umjetne inteligencije

„1. Gigatvornica UI-ja nalazi se u državi sudionici koja je država članica. Financijski se podupire u okviru partnerstva između Unije i jedne ili više država sudionica, koje zastupa Zajedničko poduzeće, i konzorcija za gigatvornicu UI-ja, koji može uključivati jednog ili više dobavljača tehnološke infrastrukture i kojeg pravno zastupa koordinator za gigatvornicu UI-ja. To partnerstvo između Zajedničkog poduzeća i koordinatora za gigatvornicu UI-ja u obliku je sporazuma o domaćinstvu. Svaka država sudionica partnerstva o gigatvornici UI-ja sklapa administrativni sporazum sa Zajedničkim poduzećem kojim se utvrđuje koordinacijski mehanizam za plaćanje doprinosa podnositeljima zahtjeva s poslovnim nastanom u toj državi sudionici i izvješćivanje o tim doprinosima. Takav sporazum uključuje dogovoreno vrijeme pristupa države sudionice, raspored, uvjete plaćanja te zahtjeve u pogledu izvješćivanja i revizije.

- 1.a Gigatvornicama UI-ja s više lokacija upravlja jedan konzorcij za gigatvornice UI-ja i one funkcioniraju kao integrirani tehnički subjekt. Sastavne lokacije gigatvornice UI-ja s više lokacija međusobno su povezane mrežama vrlo velike brzine i velike pojasne širine. U gigatvornici UI-ja u jednoj zemlji s više lokacija najmanje jedna sastavna lokacija mora biti veličine gigatvornice UI-ja. Konzorcij za gigatvornice UI-ja u više zemalja s više lokacija sastoji se od najmanje jednog subjekta domaćina po državi članici domaćinu; najmanje jedna sastavna lokacija iz država članica sudionica mora biti veličine gigatvornice UI-ja. Svaki subjekt domaćin gigatvornice UI-ja s više lokacija pojedinačno je odgovoran Uniji za doprinos Unije koji prima. U sporazumu o konzorciju za gigatvornicu UI-ja u više zemalja s više lokacija utvrđuju se raspodjele odgovornosti među subjektima domaćinima te tehničke, operativne, regulatorne i financijske odgovornosti svakog subjekta domaćina.
2. Na sudjelovanje pravnih subjekata iz država nesudionica u konzorciju za gigatvornicu UI-ja primjenjuju se ograničenja ili isključenja ako se smatra da je takvo sudjelovanje u suprotnosti sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom ili sigurnošću Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2021/695, Uredbom (EU) 2021/694 i Uredbom (EU) 2021/1153 u pozivu na iskaz interesa za odabir konzorcija za gigatvornicu UI-ja sudjelovanje u tom konzorciju ograničava se na pravne subjekte s poslovnim nastanom isključivo u državama sudionicama ili na pravne subjekte s poslovnim nastanom u utvrđenim pridruženim zemljama okvirnog programa Obzor Europa, programa Digitalna Europa i drugog kasnijeg relevantnog Unijina programa financiranja ili na dodatne treće zemlje uz države sudionice koje ne djeluju u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica. Ograničenja i isključenja iz ovog stavka u načelu se ne primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u trećim zemljama koji su potpisali sporazum o suradnji u pogledu gigatvornice UI-ja ili sličan sporazum s Unijom. U pozivu na iskaz interesa za odabir gigatvornice UI-ja može se navesti da pravni subjekti u ostalim trećim zemljama mogu biti prihvatljivi pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve koji se odnose na zaštitu sigurnosnih interesa Unije i država članica te osiguravanje zaštite klasificiranih informacija. Ti se zahtjevi utvrđuju u programu rada.

3. Gigatvornice UI-ja odabiru se na temelju zajedničke nabave Zajedničkog poduzeća i jednog ili više javnih naručitelja iz država sudionica. Konzorcij za gigatvornice UI-ja ima koristi od izričite obveze koju je država članica preuzela prema Zajedničkom poduzeću u pogledu financiranja svojeg udjela u gigatvornici UI-ja koju treba uspostaviti na državnom području te države članice i nakon odabira u skladu sa stavkom 14. Tu obvezu država članica osigurava prije objave poziva na iskaz interesa.
4. Financijskim doprinosom Unije iz članka 5. pokriva se do 17 % ulaganja u kapitalne rashode (CAPEX) ukupne računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja. Alternativno, doprinos Unije može se ostvariti u obliku prethodno dogovorene zajamčene kupnje vremena pristupa gigatvornici UI-ja koje odgovara vrijednosti do 17 % CAPEX-a ukupne računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja. Doprinos jedne ili više država sudionica trebao bi biti barem jednak doprinosu Unije. Preostala ulaganja i rashode poslovanja (OPEX) gigatvornice UI-ja pokriva konzorcij za tu gigatvornicu. U slučaju gigatvornica UI-ja u jednoj zemlji s više lokacija, puni doprinos Unije, s odgovarajućim pravima računalnog pristupa, može se dodijeliti najvećoj sastavnoj lokaciji. U slučaju gigatvornica UI-ja u više zemalja s više lokacija, doprinos Unije može se dodijeliti gigatvornicama UI-ja koje zadovoljavaju potrebne razmjere i jednoj gigatvornici UI-ja po svakoj državi članici sudionici.
5. Odabrana tvornica UI-ja može se znatno proširiti i postati gigatvornica UI-ja. U tom se slučaju financijska potpora Unije koja je već dodijeljena za dotičnu tvornicu UI-ja računa kao dio doprinosa Unije kapitalnim rashodima za računalnu infrastrukturu gigatvornice UI-ja. Iste se odredbe primjenjuju na države sudionice. Ako je potrebno, sporazum o domaćinstvu za tvornicu UI-ja iz članka 10. mijenja se u skladu s time. Dodatna ulaganja u tvornicu UI-ja koja treba postati gigatvornica UI-ja i rashode poslovanja gigatvornice UI-ja pokriva konzorcij za gigatvornicu UI-ja.

6. Država članica može dati svoje doprinose za gigatvornicu UI-ja izravno putem nacionalnih mehanizama financiranja ili neizravno iz drugih izvora. Država članica na temelju administrativnog sporazuma sa Zajedničkim poduzećem u cijelosti ili djelomično usmjerava svoje doprinose, uključujući one iz stavka 4. ovog članka i druge dodatne doprinose, putem Zajedničkog poduzeća, koje zatim upravlja tim sredstvima i isplaćuje ih utvrđenoj gigatvornici UI-ja u njezino ime. Dobrovoljni financijski doprinos može se sastojati, u cijelosti ili djelomično, od sredstava koja država članica primi na temelju Uredbe (EU) 2021/241 i/ili Uredbe (EU) 2021/1060.
- 6.a Država članica može odlučiti dodijeliti dio financijskog doprinosa koji primi na temelju Uredbe (EU) 2021/241 („dodijeljena sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost”) za financiranje svojeg dobrovoljnog financijskog doprinosa gigatvornici UI-ja u skladu s člankom 12.b stavkom 6, među ostalim za pokrivanje svojeg doprinosa ako gigatvornica UI-ja nije odabrana za financiranje sredstvima Unije. Države članice mogu odlučiti iskoristiti i preostala dodijeljena sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost za financiranje svojih nacionalnih doprinosa tvornicama UI-ja, superračunalima ili kvantnim računalima ili drugim ulaganjima u umjetnu inteligenciju, kvantne tehnologije ili računalstvo visokih performansi povezanima s ciljevima Zajedničkog poduzeća i koja je država članica utvrdila u planu za oporavak i otpornost. Države članice takve doprinose usmjeravaju putem Zajedničkog poduzeća u skladu s člankom 12.b stavkom 6. Potpisivanjem sporazuma o doprinosu i potpunim i neopozivim prijenosom dodijeljenih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost Zajedničkom poduzeću najkasnije do 31. kolovoza 2026. smatrat će se da je država članica ispunila strogi rok utvrđen u Uredbi (EU) 2021/241.

6.b Država članica može odlučiti dodijeliti dio financijskog doprinosa koji primi na temelju uredbi (EU) 2021/241, (EU) 2021/1060 ili drugog programa financiranja za financiranje nabave i rada nove, napredne, najsuvremenije infrastrukture umjetne inteligencije, računalstva visokih performansi ili kvantnoračunalne uslužne i podatkovne infrastrukture na svojem državnom području. Ta država članica može, administrativnim sporazumom sa Zajedničkim poduzećem, usmjeravati takva ulaganja putem Zajedničkog poduzeća, koje zatim upravlja tim sredstvima i isplaćuje ih utvrđenom ulaganju u njezino ime. Potpisivanjem sporazuma o doprinosu i potpunim i neopozivim prijenosom dodijeljenih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost Zajedničkom poduzeću najkasnije do 31. kolovoza 2026. smatrat će se da je država članica ispunila strogi rok utvrđen u Uredbi (EU) 2021/241.

Na zahtjev države članice takvom naprednom najsuvremenijem infrastrukturnom objektu Zajedničko poduzeće dodjeljuje pečat EuroHPC-a za umjetnu inteligenciju i računalnu infrastrukturu, pod uvjetom da dosegne razinu učinkovitosti koja je barem jednakovrijedna bilo kojem uspostavljenom superračunalu EuroHPC-a, uključujući tvornice UI-ja.

Zajedničko poduzeće prema potrebi objedinjuje i umrežuje infrastrukture kojima je dodijeljen pečat EuroHPC-a za umjetnu inteligenciju i računalnu infrastrukturu s EuroHPC-ovim infrastrukturama za umjetnu inteligenciju, računalnim ili kvantnim infrastrukturama.

Država članica može odlučiti Zajedničkom poduzeću osigurati određeno vrijeme pristupa infrastrukturi koja se financira u skladu s ovim stavkom. Ti se doprinosi ne uzimaju u obzir u izračunu doprinosa iz članka 5. stavka 1. Takvim vremenom pristupa koje država članica stavi na raspolaganje upravlja Zajedničko poduzeće kao dio vremena pristupa EU-a.

6.c Države članice mogu Zajedničkom poduzeću omogućiti vrijeme pristupa jednom ili više njihovih superračunala EuroHPC-a, tvornicama UI-ja ili gigatvornicama UI-ja na temelju administrativnog sporazuma kojim se utvrđuje udio odobrenog vremena pristupa i njegovo trajanje. To vrijeme pristupa postaje Unijino vrijeme pristupa i prvenstveno se upotrebljava za odobravanje pristupa *start-up* poduzećima i MSP-ovima za njihove istraživačke ili inovacijske aktivnosti. One se ne obračunavaju kao doprinosi u naravi država članica.

- 6.d Unijino vrijeme pristupa jednoj ili više tvornica UI-ja ili gigatvornica UI-ja EuroHPC-a može se iskoristiti kako bi se omogućio slobodan pristup onim europskim projektima u okviru kojih se razvijaju otvoreni pionirski UI modeli koji su glavni pokretači inovacija, a koji će se odabrati u okviru otvorenog natječaja na razini EU-a koji organizira Zajedničko poduzeće. Ti otvoreni modeli bit će široko dostupni javnim tijelima diljem Europe, kao i europskim znanstvenim i poslovnim zajednicama. Države članice mogu dopuniti te napore tako da Zajedničkom poduzeću osiguraju dodatno vrijeme pristupa za takve projekte s dodanom vrijednošću EU-a. Oni se ne obračunavaju kao doprinosi u naravi država članica.
7. Zajedničko poduzeće vlasnik je dijela računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja koji odgovara doprinosu Unije kapitalnim rashodima, kako je navedeno u stavcima 4. i 5. u trajanju od najmanje pet godina od početka rada gigatvornice UI-ja i kako je dodatno utvrđeno u sporazumu o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja. Alternativno, ako se doprinos Unije daje u obliku prethodno dogovorene zajamčene kupnje vremena pristupa gigatvornici UI-ja iz stavka 4., trajanje je najmanje pet godina i dodatno je utvrđeno u sporazumu o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja. U oba slučaja trajanje se produljuje u slučaju znatne nadogradnje računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja. Ne dovodeći u pitanje likvidaciju Zajedničkog poduzeća iz članka 23. stavka 4. Statuta, vlasništvo se prenosi u skladu sa sporazumom o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja ili se produljuje za dogovoreno razdoblje pod uvjetima utvrđenima u tom sporazumu. U slučaju prijenosa vlasništva na konzorcij za gigatvornicu UI-ja, preostala vrijednost računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja pretvara se u jednakovrijedno vrijeme pristupa za Uniju. Ako u skladu sa sporazumom o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja nema prijenosa vlasništva na konzorcij za gigatvornicu UI-ja, nego je donesena odluka o stavljanju izvan pogona, relevantne troškove pokriva konzorcij za gigatvornicu UI-ja.
8. Vremena pristupa Unije i država sudionica u gigatvornici UI-ja izravno su razmjerna njihovim financijskim doprinosima kapitalnim rashodima računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja ili prethodno dogovorenoj zajamčenoj kupnji vremena pristupa gigatvornici UI-ja.

9. Upravni odbor Zajedničkog poduzeća utvrđuje:
- (a) uvjete Unijina vremena pristupa gigatvornicama UI-ja;
  - (b) posebna pravila za uvjete pristupa gigatvornicama UI-ja koja se odnose na dodjeljivanje vremena pristupa Unije za projekte i aktivnosti koje Unija smatra strateški važnima;
  - (c) posebna pravila za uvjete pristupa gigatvornicama UI-ja koja se odnose na dodjeljivanje vremena pristupa Unije za projekte i aktivnosti povezane sa sigurnošću.
10. Pri utvrđivanju uvjeta za Unijino vrijeme pristupa na temelju stavka 9. Upravni odbor osigurava:
- (a) odobravanje pristupa korisnicima s boravištem, poslovnim nastanom ili sjedištem u državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj programu Digitalna Europa, programu Obzor Europa ili Instrumentu za povezivanje Europe;
  - (b) besplatan pristup korisnicima iz javnopravnih subjekata. Pristup je besplatan i za korisnike iz industrije za primjene povezane s istraživačkim i inovacijskim aktivnostima koje se financiraju iz programa Obzor Europa, programa Digitalna Europa ili Instrumenta za povezivanje Europe, kao i one kojima je u okviru programa Obzor Europa ili programa Digitalna Europa dodijeljen pečat izvrsnosti, te za privatne inovacijske aktivnosti MSP-ova i *scale-up* poduzeća;
  - (c) računalne resurse posebno rezervirane za istraživačke i inovacijske projekte financirane sredstvima EU-a, pri čemu se jamči dostupnost i daje prioritet pri planiranju rasporeda.
11. Upravni odbor prati udio Unijina vremena pristupa za različite vrste korisnika utvrđene u stavku 10. točki (a). Ako postoji znatna neravnoteža u udjelima vremena pristupa između različitih vrsta korisnika u odnosu na potražnju, poduzima odgovarajuće korektivne mjere kako bi pronašao rješenje za tu neravnotežu.

12. Na doprinose Unije i država sudionica primjenjuju se uvjeti kojima se osigurava zaštita strateških interesa Unije. Posebni uvjeti iz ovog stavka utvrđuju se u namjenskom sporazumu o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja. Na sporazum o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja primjenjuje se pravo Unije, koje se za sva pitanja koja nisu obuhvaćena ovom Uredbom ili drugim pravnim aktima Unije dopunjuje pravom države članice u kojoj subjekt domaćin ima poslovni nastan. U sporazumu o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja navodi se sljedeće:
- (a) pojedinosti o vlasničkoj i upravljačkoj strukturi gigatvornice UI-ja;
  - (b) odredbe kojima se osigurava djelotvoran i razmjeran nadzor i kontrola Unije nad gigatvornicom UI-ja radi zaštite strateške imovine, interesa, autonomije ili sigurnosti Unije;
  - (c) financijski doprinosi Unije, država sudionica i javnih i/ili privatnih partnera konzorcija za gigatvornicu UI-ja, uključujući, prema potrebi, zajamčeno vrijeme pristupa gigatvornici UI-ja iz stavka 8. te njegovo trajanje;
  - (d) prema potrebi, svi drugi interesi Unije koji proizlaze iz njezinih ulaganja uređenih posebnim sporazumima o ulaganju između konzorcija za gigatvornicu UI-ja i fonda InvestEU;
  - (e) uvjeti prihvatljivosti za korisnike gigatvornice UI-ja koji nisu iz Unije. Ti korisnici moraju ispunjavati uvjete jednake uvjetima prihvatljivosti navedenima u stavku 2.;
  - (f) detaljni uvjeti za pristup korisnika iz Unije i načini obračunavanja vremena pristupa uslugama gigatvornice UI-ja;
  - (g) kvaliteta usluge koja se pruža korisnicima iz Zajedničkog poduzeća pri upravljanju gigatvornicom UI-ja, kako je opisano u sporazumu o razini usluga koji je dio sporazuma o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja;

- (h) načini nabave, upravljanja i upotrebe podatakovne i računalne infrastrukture gigatvornice UI-ja, uključujući, prema potrebi, zahtjeve u pogledu korisnika iz javnog sektora. Ako je jedan ili više članova konzorcija za gigatvornicu UI-ja dobavljač tehnološke infrastrukture, sporazum o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja uključuje pružanje pojačanih mjera zaštite od sukoba interesa u pogledu tih dobavljača;
  - (i) prema potrebi, uvjeti za prijenos vlasništva iz stavka 7.;
  - (j) pojedinosti o produljenju vlasništva ili prethodno dogovorenog zajamčenog vremena pristupa i uvjeti za postupno stavljanje izvan pogona gigatvornice UI-ja, prema potrebi;
  - (k) prema potrebi, uvjeti odgovornosti za upravljanje gigatvornicom UI-ja;
  - (l) obveza subjekta domaćina gigatvornice UI-ja da do 31. siječnja svake godine Upravnom odboru podnese izvješće o reviziji i podatke o korištenju Unijinog vremena pristupa u prethodnoj financijskoj godini;
  - (m) klauzula o arbitraži u smislu članka 272. UFEU-a, kojom se nadležnost za sva pitanja obuhvaćena sporazumom o domaćinstvu daje Sudu Europske unije.
13. Gigatvornica UI-ja uključuje tijelo za javno upravljanje koje se sastoji od predstavnika Komisije i država sudionica koje toj gigatvornici UI-ja osiguravaju javna sredstva. Sastav i načini rada takvog tijela za javno upravljanje utvrđuju se u okviru sporazuma o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja. Ne dovodeći u pitanje upravljanje i operativnu autonomiju konzorcija za gigatvornicu UI-ja te kako bi se osigurala usklađenost s ciljevima od javnog interesa na kojima se temelji javno financiranje, za sljedeće elemente potrebno je izričito prethodno odobrenje imenovanog tijela za javno upravljanje:
- (a) sve predložene sporazume o pristupu sa subjektima iz trećih zemalja koji mogu izazvati zabrinutost u pogledu strateške imovine, interesa, autonomije ili sigurnosti Unije;

- (b) bitne promjene u pravnoj i financijskoj strukturi ili kontroli koje utječu na interese Unije ili država sudionica, kao što su promjena krajnjeg vlasništva ili kontrole nad gigatvornicom UI-ja, svako premještanje ključne imovine izvan Unije ili odluke o velikom financijskom restrukturiranju;
  - (c) znatnu promjenu strateške svrhe gigatvornica UI-ja.
14. Nakon poziva na iskaz interesa Upravni odbor Zajedničkog poduzeća pravednim i transparentnim postupkom odabire konzorcij za gigatvornicu UI-ja uz potporu povjerenstva neovisnih stručnjaka i akreditirane financijske institucije koje je Upravni odbor imenovao za evaluaciju, među ostalim na temelju sljedećih kriterija:
- (a) tehnička evaluacija:
    - i. ciljevi i tehnička kvaliteta prijedloga;
    - ii. kvaliteta plana rada;
    - iii. kvaliteta fizičke i informatičke infrastrukture te infrastrukture za umrežavanje;
    - iii.a kvaliteta usluge, uključujući sigurnost i pouzdanost;
    - iv. održivost i energetska učinkovitost;
    - v. iskustvo i znanje konzorcija u uspostavi sličnih velikih objekata;
  - (b) mogući učinak:
    - i. utjecaj na europski ekosustav umjetne inteligencije, uključujući njegovu konkurentnost i bazu talenata;
    - ii. dodana vrijednost EU-a, uključujući doprinos strateškoj autonomiji i tehnološkoj suverenosti;

- (c) financijska izvedivost:
  - i. obveze konzorcija za gigatvornicu UI-ja u pogledu ulaganja;
  - ii. kvaliteta i financijska održivost predloženog poslovnog modela (uključujući dubinsku analizu koju provodi imenovana akreditirana financijska institucija).

15. Ako među članovima konzorcija za gigatvornicu UI-ja nema dobavljača tehnološke infrastrukture, taj konzorcij odabire dobavljače za gigatvornicu UI-ja na temelju pravednih i transparentnih natječajnih specifikacija u kojima se uzimaju u obzir opće specifikacije sustava, a osobito zahtjevi za korisnike iz javnog sektora, koje je Zajedničko poduzeće navelo u pozivu na iskaz interesa, a navode se i u sporazumu o domaćinstvu za gigatvornicu UI-ja. Taj se odabir temelji na pravednim, otvorenim i transparentnim kriterijima te se njime osigurava dodana vrijednost EU-a i uzimaju u obzir sigurnost i otpornost lanca opskrbe. Odabrani ponuditelji moraju ispunjavati uvjete prihvatljivosti navedene u stavku 2.

16. Zajedničko poduzeće može sklopiti okvirne ugovore za pružanje ključnih komponenti i komponenti za kojima postoji velika potražnja, kao što su napredni procesori za UI. Konzorciji za gigatvornice UI-ja mogu koristiti okvirne ugovore iz ovog stavka za nabavu tih komponenti.”

6. članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ne dovodeći u pitanje članak 17. stavak 9., upotreba superračunalâ EuroHPC-a dopušta se korisnicima iz javnog i privatnog sektora. Uz iznimku superračunala EuroHPC-a industrijske klase, upotrebljavaju se, prema potrebi, ponajprije za istraživanja i inovacije u okviru programâ javnog financiranja, za primjene u javnom sektoru i za privatne inovacijske aktivnosti MSP-ova, *start-up* poduzeća i *scale-up* poduzeća.”

6.a članak 34. mijenja se kako slijedi:

„Članak 34.

Stope nadoknade

1. Za neizravna djelovanja koja se financiraju u okviru programa Obzor Europa, odstupajući od članka 34. Uredbe (EU) 2021/695, te za aktivnosti koje se financiraju u okviru programa Digitalna Europa, Zajedničko poduzeće može primjenjivati različite stope nadoknade za financiranje sredstvima Unije u okviru djelovanja ovisno o vrsti sudionika, posebno ako je riječ o MSP-ovima, i vrsti djelovanja. Stope nadoknade navode se u programu rada.
2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka i članka 34. Uredbe (EU) 2021/695, za djelovanja koja pripadaju kvantnom stupu koji se financira u okviru programa Obzor Europa u svakom programu rada navodi se obvezna komponenta koja obuhvaća neizravna djelovanja u području istraživanja i inovacija do razine TRL 5 koja financira Unija u iznosu od 100 % ukupnih prihvatljivih troškova.

Prilog

Prilog se mijenja kako slijedi:

7. članak 3. Priloga mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

„2. Svaki zahtjev države članice ili treće zemlje pridružene programu Obzor Europa ili programu Digitalna Europa za članstvo u Zajedničkom poduzeću upućuje se Upravnom odboru. Zemlje kandidatkinje u pisanom obliku prihvaćaju ovaj Statut i sve druge odredbe kojima se uređuje funkcioniranje Zajedničkog poduzeća. Kandidati obrazlažu i svoju motivaciju za podnošenje zahtjeva za članstvo u Zajedničkom poduzeću te navode kako je njihova nacionalna strategija za superračunalstvo ili kvantnu tehnologiju usklađena s ciljevima Zajedničkog poduzeća. Upravni odbor procjenjuje zahtjev uzimajući u obzir relevantnost i potencijalnu dodanu vrijednost kandidata za ostvarivanje misije i ciljeva Zajedničkog poduzeća te prije donošenja odluke o zahtjevu može zatražiti njegovo pojašnjenje.”

8. članak 4. Priloga mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

„(c) Industrijski i znanstveni savjetodavni odbor koji čine Savjetodavna skupina za istraživanja i inovacije, Savjetodavna skupina za infrastrukturu i Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije.”

9. članak 5. Priloga mijenja se kako slijedi:

(a) dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Kad je riječ o kvantnom stupu aktivnosti, države sudionice mogu odlučiti upotrebljavati istog predstavnika kao i za druge stupove aktivnosti uz pomoć odgovarajućih predstavnika i stručnjaka iz svojih relevantnih nadležnih tijela u području kvantnih tehnologija ili mogu imenovati dodatnog predstavnika iz svojih relevantnih nadležnih tijela u području kvantnih tehnologija.”

10. članak 6. Priloga mijenja se kako slijedi:

(a) dodaju se sljedeći stavci 5.a i 5.b:

„5.a Za zadaće iz članka 7. stavka 4.a ovog Statuta, osim točke vi., preostalih 50 % prava glasa imaju države sudionice koje su države članice.

Za potrebe ovog stavka odluke Upravnog odbora donose se kvalificiranom većinom. Kvalificirana većina smatra se postignutom ako predstavlja Uniju i najmanje 55 % država sudionica koje su države članice i koje čine najmanje 65 % ukupnog stanovništva tih država. Za potrebe utvrđivanja stanovništva upotrebljavaju se brojke iz Priloga II. Odluci Vijeća 2009/937/EU.

5.b Za zadaće iz članka 7. stavka 4.a točke vi. ovog Statuta i za svaku gigatvornicu UI-ja glasačka prava država sudionica raspodjeljuju se razmjerno njihovim preuzetim financijskim doprinosima toj gigatvornici UI-ja dok se njezino vlasništvo ne prenese ili dok se ona ne proda ili stavi izvan pogona ili dok ne istekne ugovor za prethodno dogovorenu zajamčenu kupnju vremena pristupa gigatvornici UI-ja iz članka 12.b stavka 4.

Za potrebe ovog stavka odluke Upravnog odbora donose se većinom od najmanje 75 % svih glasova, uključujući glasove članova koji su odsutni.”

(b) stavak 6. mijenja se kako slijedi:

„6. Za zadaće iz članka 7. stavka 5., članka 7. stavka 5.a, članka 7. stavka 6. i članka 7. stavka 7. ovog Statuta odluke Upravnog odbora donose se u dvije faze.”

11. članak 7. Priloga mijenja se kako slijedi:

(a) dodaje se sljedeći stavak 4.a:

„4.a Upravni odbor obavlja sljedeće zadaće povezane s gigatvornicama UI-ja iz članka 12.b ove Uredbe:

- i. raspravlja o dijelu višegodišnjeg strateškog programa koji se odnosi na uspostavu gigatvornica UI-ja iz članka 18. stavka 1. ovog Statuta te donosi taj dio;
- ii. raspravlja o dijelu godišnjeg programa rada koji se odnosi na uspostavu gigatvornica UI-ja i odabir konzorcija za gigatvornice UI-ja te odgovarajuće procjene rashoda i donosi taj dio;
- iii. odobrava objavu poziva na iskaz interesa, u skladu s godišnjim programom rada;

- iv. odobrava odabir konzorcija za gigatvornice UI-ja koji će uspostavljati gigatvornice UI-ja i upravljati njihovim radom;
- v. određuje uvjete Unijina vremena pristupa gigatvornicama UI-ja;
- vi. donosi odluke povezane s tijelom za javno upravljanje gigatvornice UI-ja;
- vii. odobrava okvirne ugovore koje je Zajedničko poduzeće sklopilo radi nabave ključnih komponenti i komponenti za kojima postoji velika potražnja namijenjenih gigatvornicama UI-a.

(b) dodaje se sljedeći stavak 5.a:

„5.a Na kvantni stup aktivnosti primjenjuju se odredbe članka 7. stavka 5. ovog Statuta, uz iznimku aktivnosti povezanih s nabavom i radom kvantnih računala na koje se primjenjuju odredbe članka 7. stavka 4. ovog Statuta.

12. članak 10. Priloga mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

„1. Industrijski i znanstveni savjetodavni odbor čine Savjetodavna skupina za istraživanja i inovacije, Savjetodavna skupina za infrastrukturu i Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije.

(b) dodaje se sljedeći stavak 7.:

„7. Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije ima najviše 12 članova, od kojih najviše šest članova imenuju privatni članovi uzimajući u obzir svoje obveze prema Zajedničkom poduzeću, a najviše šest članova imenuje Upravni odbor, u skladu s člankom 7. stavkom 3. točkom (k) ovog Statuta.

Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije može uključivati najviše šest promatrača koje predlažu države sudionice, a imenuje Upravni odbor.

13. dodaje se sljedeći članak 12.a:

„Članak 12.a

Rad Savjetodavne skupine za kvantne tehnologije

1. Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije sastaje se najmanje dvaput godišnje.
  2. Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije može prema potrebi imenovati radne skupine čiji rad koordinira jedan ili više članova.
  3. Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije bira svojeg predsjednika.
  4. Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije donosi svoj poslovnik, uključujući imenovanje sastavnih subjekata koji predstavljaju Savjetodavnu skupinu i trajanje njihova imenovanja.
14. dodaje se sljedeći članak 14.a:

„Članak 14.a

Zadaće Savjetodavne skupine za kvantne tehnologije

1. Savjetodavna skupina za kvantne tehnologije:
  - (a) priprema svoj doprinos nacrtu višegodišnjeg strateškog programa u vezi s aktivnostima i povezanim pitanjima koji se odnose na kvantne tehnologije iz članka 18. ovog Statuta te ga redovito preispituje u skladu s razvojem potražnje u području znanosti, industrije i politike;
  - (b) organizira javna savjetovanja koja su otvorena za sve javne i privatne dionike s interesom u području kvantnih tehnologija kako bi ih informirala o nacrtu višegodišnjeg strateškog programa i povezanom nacrtu aktivnosti iz dijela programa rada koji se odnosi na kvantne tehnologije za određenu godinu i prikupila povratne informacije.

2. Doprinos nacrtu višegodišnjeg strateškog programa iz stavka 1. odnosi se na:
- (a) strateške prioritete u području istraživanja, inovacija, uvođenja i infrastrukture za razvoj i prihvaćanje kvantnih tehnologija i njihovu integraciju u europski digitalni ekosustav kako bi se poduprla otpornost, strateška autonomija i tehnološka suverenost Unije;
  - (b) potencijalne aktivnosti međunarodne suradnje u području kvantnih tehnologija kojima se stvara dodana vrijednost i koje su od zajedničkog interesa, pri čemu treba osigurati usklađenost s vrijednostima i sigurnosnim interesima Unije;
  - (c) prioritete u području osposobljavanja, obrazovanja i razvoja radne snage radi rješavanja pitanja nedostatka ključnih kompetencija i vještina u području kvantnih tehnologija, uključujući informiranost o sigurnosno osjetljivim aplikacijama;
  - (d) nabavu, uvođenje i rad kvantne infrastrukture, uključujući međusobno povezivanje i udruživanje s infrastrukturama računalstva visokih performansi i drugim digitalnim infrastrukturama kao što su kvantne komunikacije i kvantno opažanje;
  - (e) mjere za izgradnju kapaciteta, interoperabilnost, normizaciju, sigurnost u području kvantnih tehnologija posebno uzimajući u obzir rizike dvojne namjene i zaštitu strateške imovine, interesa, autonomije ili sigurnosti Unije.

15. članak 16. Priloga mijenja se kako slijedi:

Proračunske obveze Zajedničkog poduzeća mogu se podijeliti na godišnje obroke. Od siječnja 2025. najmanje 20 % kumulativnog proračuna preostalih godina nije pokriveno godišnjim obrocima.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
